

DE PUBLIEKE WAARDE VAN // AL AMAL

// DE WAARDE VAN DE AMATEUR

De stichting Al Amal verbetert de participatie van multiprobleemgezinnen (MPG), vrouwen en kinderen in de Utrechtse samenleving. De stichting is in 2001 begonnen als een club Marokkaanse moeders die een brug wilden slaan tussen de Nederlandse hulpverlening en gezinnen in Kanaleneiland. Inmiddels is AL Amal uitgegroeid tot een stichting waar 45 vrijwilligers onder leiding van enkele professionals zo'n 800 vrouwen en kinderen bedienen.

Al Amal wordt alom geroemd. Zij bedienen een doelgroep die normaal buiten beeld blijft en leiden gezinnen toe naar de juiste hulp-, zorg- en dienstverlening. Het is een probleem dat voor deze maatschappelijke taak geen structurele financiering bestaat. Dit terwijl het vinden en toe-leiden van deze gezinnen al bijna een zorgtraject op zich is.

De waarde van Al Amal gaat letterlijk schuil achter de kracht van de amateur. De amateur met liefde voor z'n vak, met intrinsieke motivatie. De amateur die kennis uit z'n dagelijkse leven meebrengt, meer dan uit schoolbanken en boeken. De amateur die het nodige werk verzet waar we geen professionals voor hebben. Want, professionals hebben we letterlijk niet. Er bestaat geen opleiding en geen diploma voor integrale hulpverlening aan mensen met meerdere problemen. Laat staan allochtone mensen met meerdere problemen.

De stichting bevindt zich daardoor in een klassieke spagaat. Vanuit instellingen en gemeente komen signalen dat ze hun goede werk zouden moeten uitbreiden. Maar om dit te doen is financiering nodig. Om voor die financiering in aanmerking te komen moeten ze aan bepaalde eisen voldoen of hun werkzaamheden anders *framen*. Dit terwijl juist hun huidige werkwijze het succes bepaald.

Voor de stichting is het van belang om hun meerwaarde te leren bepalen zoals die werkelijk gestalte krijgt; dus niet alleen toegeschreven naar financieringsstromen. Dit helpt de kracht van het werk te bewaren bewaken en verbeteren. Vanuit gemeente ligt er een grote opgave om de zorg voor MPG-gezinnen goed in te richten met de komst van de Jeugdzorg en delen van de AWBZ.

De kosten voor jeugdzorg komen straks ook op de gemeentelijke balans, waardoor het interessant wordt om juist de waarde van de zorg-verlenende kant van stichtingen als Al Amal in beeld te krijgen.

// FINANCIERING VAN RESULTAAT

IPW heeft twee keer uitvoerig met Al Amal gesproken. OP 15 november en 7 januari (intake). Al Amal was ook een van de voorbeelden die tijdens Kick Off-sessie op 15 januari in Pakhuis de Zwijger is besproken.

Tijdens deze gesprekken bleek Al Amal vooral op zoek te zijn naar formele erkenning. Zonder diploma's, een keurmerk van het NJI¹ of een *evidence based* theorie te hebben blijft het onmogelijk om structurele financiering te verkrijgen. Dit terwijl andere organisaties die zowel hun diploma's als hun financiering op orde hebben de mensen waar het om gaat niet helpen. Dit kan en moet anders en beter.

Een tweede probleem waar Al Amal tegenaan loopt is dat het niet als hoofdaannemer met aanbestedingen mee kan doen. Daarvoor moet een instelling een gezonde en structurele financiële huishouding hebben. Dit maakt het moeilijk om van een ei een kip te worden. Wel is Al Amal in Utrecht als onderaannemer betrokken bij twee 'gewonnen' aanbestedingen. Dit is een goede start om financiering te genereren en het goede werk van Al Amal professioneel te financieren. Het is echter nog wel de vraag hoe Al Amal haar eigenheid kan bewaren binnen deze samenwerking.

Kortom: de ontwikkeling waar Al Amal samen met gemeente en twee hoofdaanemers voor staat, is het professioneel financieren van het resultaat van de amateur. Hoe kan de financiering aangepast worden aan de werkwijze van Al Amal, in plaats van andersom?

// ACTIEONDERZOEK: PRACTICALITIES

Het IPW heeft de afgelopen jaren veel ervaring opgedaan met actieonderzoek rondom multiprobleemgezinnen. Wat we in veel gemeenten zien is dat de waardering van experimenten maar moeilijk los kan komen van het dominante beleidsgeloof en het wensdenken. Er wordt te weinig geleerd van wat professionals in de uitvoering nu echt doen. Het noemen van een *evidence based methode* in een beleidsplan is vaak meer waard dan de mate waarin dit wordt uitgevoerd of echt resultaat genereert.

¹ Nederlands Jeugdinstuut

Daarom hebben we een monitor-systematiek ontwikkeld die juist de kracht van de handelende uitvoerders in beeld brengt. Vanuit zo'n monitor kunnen uitvoerders zich verantwoorden op een manier die aansluit bij hun handelen en kan beleid aangescherpt worden aan de hand van de praktijk. Daarmee komen nieuwe waardering- en financieringsmodellen in beeld.

Concreet willen we Al Amal ondersteunen in het ontwikkelen van een monitor die hun feitelijk handelen en resultaat daarvan eenvoudig in beeld brengt. Daarmee brengen we de waarde van Al Amal in kaart. Daarnaast willen we die waarde tijdens de 2 jaar breder verkennen. Met breder bedoelen samen met gemeenten en hoofdaanemers van de aanbestedingen. Vragen die we met die partijen willen onderzoeken zijn:

- Wat zijn de resultaten van Al Amal waard binnen het beleid van de gemeente Utrecht?
- Wat is de waarde binnen het aanbesteede contract?
- Wat is de beste manier om die waarde te financieren?
- Hoe moet de verantwoording ingericht worden?

Wanneer dit nodig is richten we daar sessies met betrokken partijen voor in.

// DE PROPOSITIE

Een van de doelstellingen van het onderzoek dat het IPW in opdracht van het Ministerie van BZK doet, is komen tot een manier om de Publieke Waarde van maatschappelijke initiatieven vast te stellen. In een voorlopige uitwerking let het IPW op het financiële rendement van de aanpak (kosten en baten), op de mate waarin verschillende (groepen) burgers participeren (betrokkenheid) en ten derde de mate waarin het project legitiem is in termen van wetten en regels.

Binnen de volgende drie spanningen ligt volgens ons de mogelijkheid om voor Al Amal meerwaarde te bepalen en genereren.

1. Rendement versus Legitimiteit

Gemeenten hebben de mond vaak vol over de omzetting van output naar outcome. Betalen op basis van maatschappelijk resultaat. Wat opvalt aan de situatie van Al Amal is dat los van output of outcome de input eigenlijk het belangrijkste is voor financiering: welke diploma's, certificaten en methoden breng je in?

Input is de basis voor financiering in plaats van outcome. Dat is belangrijk voor de legitimiteit. We willen niet dat iedereen zomaar hulp en zorg gaat verlenen. En organisaties die mee doen aan aanbestedingen moeten geen financieel risico lopen. Het beperkt in het geval van Al Amal wel de mogelijkheid om resultaat te waarderen. Met deze casus willen we kijken of die spanning functioneel is te maken.

2. Betrokkenheid versus Legitimiteit

Binnen deze spanning speelt de vraag hoe de kracht van de amateur behouden kan blijven terwijl hij professioneel gefinancierd wordt. En daarmee ook professioneel verantwoordelijk wordt voor succes en falen zonder verlies van intrinsieke motivatie en liefde voor het vak.

3. Betrokkenheid versus Markt

Als derde en laatste zien we een negatieve spanning tussen intrinsieke motivatie en financiering in een markt. De vraag die hieraan ten grondslag ligt is: in hoeverre moeten we de vrijwilliger professional maken of aldus financieren? Waarom laten we de vrijwilligers van Al Amal niet gewoon vrijwillig doen wat ze doen?

Een vraag die speelt rond veel burgerinitiatieven die groter worden. Op een gegeven moment ontstaat er frustratie bij initiatieven omdat ze vrijwillig werk verzetten waar anderen feitelijk voor betaald worden. De welzijnsclub, bijvoorbeeld, die stug vasthoudt aan zijn contract met de gemeente om de afgesproken output te leveren maar niet in staat is die mensen te bereiken die problemen hebben. En als vrijwilligers een ruimte willen gebruiken van de welzijnsclub die toch 80% van de tijd leeg staat dan vragen ze huur. Dat frustrereert.

In deze case willen we die negatieve waarde van professionals die hun werk niet doen ook bevragen en onderzoeken.